ZPRAVODAJ

Spolku textilních chemiků a koloristů

ZÁŘÍ 2026

pořadové číslo 135

- TEXCHEM-RegioTEX 2026 - pozvánka a program
- Ekonomický vývoj textilního a oděvního průmyslu za 1.polovinu roku 2026
- Dáváte spotřebitelům dostatečné informace o péči pro textilní výrobky?
- Nové evropské nařízení o obalech a obalových odpadech (PPWR) přináší firmám nové povinnosti a zvýšení nákladů i administrativní zátěže

3/2026

Synthesia
Chemistry for the future

Synthesia, a.s.
SBU Pigmenty a barviva
Semtín 103, 530 02 Pardubice
Tel.: +420 46 682 36 50
Fax: +420 46 682 36 03
e-mail: colorants@synthesia.cz
www.synthesia.eu

Chemie pro budoucnost

- prodej kvalitních organických pigmentů a barviv
- export do více než 50 zemí
- import
- kvalitní zákaznický servis
- největší výrobce HP organických pigmentů ve střední Evropě
- jediný výrobce colorantů v České republice
- barviva v práškových i kapalných formách
- opticky zjasňující prostředky
- textilní a pomocné přípravky
- vývoj a výroba nových značek
- vlastní výzkumný tým

Zpravodaj STCHK č. 3/2026
Spolku textilních chemiků a koloristů
pořadové číslo 135 – Pardubice, září 2026

V tomto čísle uveřejňujeme:

- TEXCHEM-RegioTEX 2026 - pozvánka a program
- Ekonomický vývoj textilního a oděvního průmyslu za 1.polovinu roku 2026
- Dáváte spotřebitelům dostatečné informace o péči pro textilní výrobky?

  a další

Redakční rada STCHK

Spolek textilních chemiků a koloristů
Univerzita Pardubice,
Fakulta chemicko-technologická
Studentská 573, 530 09 Pardubice
tel. sekretariát STCHK:
466 037 007 (7527)
fax: 466 037 068
e-mail: stchk@upce.cz
http://stchk.upce.cz
IČO: 48156213
Převodová pošta: 530 02 Pardubice

Bankovní spojení:
FIO banka, pobočka Pardubice
č. účtu: 2803141287/2010
při platbě ze zahraničí nutno
SWIFT CODE: FIOBCZPPXXX
IBAN: CZ60 2010 0000 0028

STCHK není plátcem DPH

ISSN 1214-8091

ÚVODEM

Léto s rekordními teplotami a pro textilní zušlechťovny významně závislé na dostatku vody je za námi. S podzimem nastává období, kdy vedle pokračující snahy o udržitelnost našeho odvětví nastává i čas bilancování a také doba naší tradiční výroční - 58. Koloristické konference s mezinárodní účastí (alias „TEXCHEM – Regiotex“). Evropský textil a příbuzná odvětví, která jej podporují zažívá po létech ojedinělé období, kdy byla (v r. 2022) přijata Evropskou komisí Strategie revitalizace TOP, která definovala i podpůrné zdroje na financování investic, které jsou pro zajištění konkurenceschopnosti asijským tygrům nezbytné. Vedle podpory investic do moderních technologií je zahrnuta kupř. i podpora pěstitelům a zpracovatelům obnovitelných vlákenných surovin – v evropských podmínkách lnů a konopí. Na různých seminářích jsou s údivem nad strmostí nárůstu prezentovány grafy rozvoje v západních zemích a úvahy nad tím, že naše rozvojové křivky stagnují… Za to vděčíme postoji předchozí vlády, která finanční podporu cestou inovací odmítla s tím, že ji průmysl nepotřebuje – protože chce-li inovovat, musí pracovat s tím, že se mu vlastní vynaložené prostředky vrátí. Zajisté unikátní a smělá filozofie, jen ale odlišná od té ve vyspělých západoevropských zemích, kde chápou, že je těžké dělat „z prdu kuličky“… Ale i jako dík za výdrž textilním aktérům i náš STCHK pokračuje ve snaze přispět k zprostředkování aktuálních informací o tom, jaké jsou možné cesty k udržitelnosti, i té spojené se stále novými pravidly pro její ekologizaci a podporu k dostupnosti nezbytných vstupů, včetně nástupu oběhové („cirkulární“) ekonomiky, která rozvíjí možnosti vrátit textilní odpady zpět do výrobkového cyklu – jako surovinu. A protože i přes současnou neutěšenou mezinárodní situaci a růst životních nákladů v důsledku cen základních položek „spotřebitelského

košíku“ a energií roste dále i spotřeba textilií, roste i šance na vyšší uplatnění textilií v uzavřeném cyklu – jak „second-handů“, tak i opakovaného využívání po přepracování na suroviny. Význam této strategie dokládá mj. i záměr pořadatelů příštího veletrhu ITMA (Hannover – 16.-22. září 2027) – recyklaci a oběhovému hospodářství bude poprvé věnována samostatná část expozice.

V části věnované historii našeho oboru tentokrát dojde na počátky textilního tisku u nás – zejména mimo dosud obvykle vzpomínané Královédvorsko. Textilní tisk se rozvíjel i v samotné Praze a středních Čechách. Specifickou fází vývoje byly tzv. kartounky, které fungovaly na Českolipsku a dobývaly exportní trhy svými unikátními, ručními šablonami tištěnými dezény.

Končící evropský projekt s účastí INOTEX MeloDIZER (ač tomu název moc nenapovídá) přinese výsledky několika zahraničních řešitelů – jak zajistit technologické vody v příslušné kvalitě a odcházející OV zpracovat tak, aby nezhoršovaly prostředí. Klíčovou roli sehrály membránové procesy. Prezentovány budou možnosti zvýšit využití našich obnovitelných lýkových vlákenných zdrojů – konopí. Nově jsou řešeny i cesty k aktuální problematice antimikrobiální ochrany a jejich hodnocení. K pro nás klíčové technologii barvení je třeba upozornit na existující možnosti čistší produkce a efektivnosti (i tady se uplatňují obnovitelné zdroje). Přízeň nám aktivní účastí tradičně zachovávají polští kolegové – dvěma přednáškami. Mysleme včas na to, že se sluší zajistit reciprocitu a cizelujme naše prezentace pro jejich – též tradiční konference. Shrneme dění na letošním kongresu IFATCC v Barceloně – také jako zahřívací kolo na to, že ten příští 28. připadne opět na nás (laťku v roce 2016 jsme si dali dost vysoko!). A s ohledem na už zmiňovanou napjatou mezinárodní situaci, kterou rozdmychávají ambiciózní ruští „světovládci“ budeme končit rozvahou o roli textilu v míru a

ve válce – snad už se k ní nebudeme v příštích letech nuceni vracet.

Takže snad dost dobrý a rozmanitý program, na který stojí za to se do **Hradce Králové ve dnech 5.-6. listopadu** přijet mrknout. Díky záštitě vicehejtmana KHK, podpoře regionální agentury CIRI a také spolupořádání s klastrem CLUTEX (i ten už se letos „dožívá“ dvacítky) už chybí jen jediné – vyplnit a vrátit nám přiloženou pozvánku s registrací!

Tak zdař!

Jan Marek – předseda STCHK

TEXCHEM – REGIOTEX 2026

58. ročník celostátní konference **TEXCHEM-RegioTEX** je již téměř za dveřmi! Už **5. a 6. listopadu 2026** se sejdeme **v Sále zastupitelstva Královéhradeckého kraje v Hradci Králové**, abychom si vyslechli zajímavé přednášky a strávili příjemné chvíle při neformálních setkáních s kolegy.

Na tomto místě vám přinášíme program přednášek a srdečně vás zveme do Hradce Králové!

Podrobnější informace o konferenci, organizační pokyny a **přihlášku ke stažení** najdete na
https://fcht.upce.cz/fcht/texchem-koloristicke-konference

STCHK – Spolek textilních chemiků a koloristů Pardubice

a

CIRI – Centrum investic, rozvoje a inovací

ve spolupráci s:

Královéhradecký kraj
CLUTEX – klastr technické textilie, z.s.
ČTPT – Česká technologická platforma pro textil, z.s.
Univerzita Pardubice
INOTEX spol. s r.o., Dvůr Králové nad Labem
SYNTHESIA a.s. SBU Pigmenty a barviva, Pardubice – Semtín

si Vás dovolují pozvat na

TEXCHEM – RegioTEX

58. celostátní konferenci se zahraniční účastí

ve dnech 5. – 6. listopadu 2026
v Sále zastupitelstva Královéhradeckého kraje
v Hradci Králové

Krajská inovační platforma
Nové textilní materiály pro nové multidisciplinární aplikace

organizovanou pod záštitou 1. náměstka hejtmana Královéhradeckého kraje
Ing. Jana Jarolíma

Spolufinancováno Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Smart Akcelerátor+ Královéhradeckého kraje I (CZ.02.01.02/00/22_009/0003506)
financovaný z Evropského sociálního fondu

CIRI CENTRUM INVESTIC, ROZVOJE A INOVACÍ Královéhradeckého kraje

PLUS INOVACE

Královéhradecký kraj

clutex klastr technické textilie

ČTPT ČESKÁ TECHNOLOGICKÁ PLATFORMA PRO TEXTIL

Program 58. konference
TEXCHEM – RegioTEX 2026
Krajská inovační platforma Nové textilní materiály pro nové multidisciplinární aplikace

Čtvrtek odpoledne – Thursday afternoon 5.11.2026

13.30-14.00 **Registrace účastníků**
Registration

14.00-14.10 **Zahájení 58. konference TEXCHEM–RegioTEX**
Opening of the 58th TEXCHEM – RegioTEX conference
Jan Marek, předseda STCHK

14.10-14.20 **Úvodní slovo**
Introduction and welcome
Jan Jarolím, 1. náměstek hejtmana Královéhradeckého kraje

14.20-14.40 **XXVII. mezinárodní kongres IFATCC v Barceloně**
XXVIIth IFATCC International Congress in Barcelona
Jan Marek, INOTEX spol. s r.o, Dvůr Králové nad Labem, Česká republika

14.40-15.00 **Počátky textilního průmyslového tisku v našich zemích**
The beginnings of textile industrial printing in our countries
Josef Jiránek, Česká republika

15.00-15.20 **Historie potiskování textilu v České Lípě a současné využití kartounových vzorů pro nové výrobky**
The history of textile printing in Česká Lípa and the current use of calico patterns for new products
Michal Panáček, Rudolf Živec, Kartounky Česká Lípa, z. ú., Česká Lípa, Česká republika

15.20-15.40 **Přestávka – coffee break**

15.40-16.00 **Membránová destilace pro nakládání s textilními odpadními vodami: příležitosti, výzvy a výsledky projektu EU MEloDIZER**
Membrane distillation for textile wastewater management: opportunities, challenges, and outcomes of MEloDIZER EU project
Alberto Tiraferri, Politecnico di Torino, Turín, Itálie

16.00-16.20 **Potahované membrány aplikované na odpadní vody v textilním průmyslu**
Coated Membranes applied to Wastewater in Textiles Industries
Ivan Vaz Loures, AMAPEX ENVIRONEMENT SLU, Barcelona, Španělsko

16.20-16.40 **Řešení pro konečnou úpravu textilií přizpůsobené pro aplikace v jiných odvětvích**
Textile finishing solution adapted for applications in other sectors
Marcin Kudzin, Joanna Olczyk, Anetta Walawska, Zdzisława Mrozińska, Martyna Gloc, Joanna Lewartowska, Łukasiewicz Research Network – Lodz Institute of Technology, Centre of Circular Economy, Lodz, Polsko

16.40-17.00 **Hodnocení životního cyklu celulózové biomasy**
Life Cycle Assessment of Cellulosic Biomass
Marcin Kudzin, Magdalena Olak – Kucharczyk, Edyta Sulak, Iwona Kucińska- Król, Anetta Walawska, Łukasiewicz Research Network – Lodz Institute of Technology, Centre of Circular Economy, Lodz, Polsko

17.10-17.30 **Valná hromada STCHK**

19.30 **Večeře, přátelské posezení (Královéhradecký měšťanský pivovar)**
Partnering Dinner (Královéhradecký měšťanský pivovar)
https://hradeckyklenot.cz/

Pátek dopoledne – Friday morning 6.11.2026

08.55-09.00 **Zahájení programu druhého dne**
Start of the second day's program

09.00-09.20 **CLUTEX: 20 let za námi a velké výzvy před námi …**
CLUTEX: 20 years behind us and big challenges ahead…
Miloš Beran, CLUTEX – klastr technické textilie, Liberec, Česká republika

09.20-09.40 **Enzymatická úprava konopných kabílků (bHT) pro zlepšení interakce s matricí při využití ve vysoce namáhaných kompozitech**
Enzymatic Treatment of Hemp Bark Stripes (bHT) to Improve Matrix Interaction for use in High-Performance Composites

Holger Fischer[2], Jan Marek[1], Martin Kyselka[1], Esther Dederer[2], Elke Thiele[3], Corinna Falck[3], [1]INOTEX spol. s r.o., Dvůr Králové n.L. Česká republika, [2]Faserinstitut Bremen e.V. FIBRE, Bremen, Německo, [3]Sächsisches Textilforschungsinstitut e.V. STFI, Chemnitz, Německo

09.40-10.00 **Ekologický koberec na bázi konopných vláken – technické řešení**
Eco-friendly carpet made from hemp fibres – a technical solution
Jana Šašková, Jakub Wiener, Fakulta textilní, technická univerzita v Liberci, Liberec, Česká republika

10.00-10.20 **BIOCIRC – Úpravy a barvení textilií s využitím systémů na bázi obnovitelných zdrojů**
BIOCIRC – Textile treatment and dyeing using renewable resource-based sys
Lenka Martinková, INOTEX spol. s r.o., Dvůr Králové nad Labem, Česká republika

10.20-10.40 **Barvení – inovační trendy podporující čistší produkci a efektivnost**
Dyeing – innovation trends supporting clener production and efficiency
Jan Marek, INOTEX spol. s r.o, Dvůr Králové nad Labem, Česká republika

10.40-11.00 **Textilní odpady jako vstupní surovina**
Textile waste as input raw material
Radek Pjaktkan, Svaz chemického průmyslu ČR, Praha, Česká republika

11.00-11.20 **Přestávka – coffee break**

11.20-11.40 **Strach z chemikálií v textiliích a jak se s ním vyrovnat při jejich testování**
Fear of chemicals in textiles and how to address it through testing
Jakub Fojt, Textilní zkušební ústav, Brno, Česká republika

11.40-12.00 **Jak ověřit neviditelné – aktuální trendy v testování antimikrobiálních úprav**
How to verify the invisible – current trends in antimicrobial treatment testing
Ludmila Tvrzová, Anna Blahová, Textilní zkušební ústav, Brno, Česká republika

12.00-12.20 **FreshDye P – funkční barvení a úpravy pro snížení rizika přenosu infekce**
FreshDye P – functional dyeing and finishing to reduce the risk of infection
Lenka Martinková, INOTEX spol. s r.o., Dvůr Králové nad Labem, Česká republika

12.20-12.40 **Textil v míru a ve válce**
Textiles in Peace and
Radim Hrdina, Ladislav Burgert, Andrea Kalendová, Petra Bayerová, Michal Černý, Iveta Brožková, Petra Moťková, Markéta Vydržalová, Karel Královec, Marek Bouška, Michaela Filipi, Fakulta chemicko-technologická, Univerzita Pardubice, Česká republika

12.40-12.50 **Zakončení konference**
Closing of the conference
Jan Marek, předseda STCHK

EKONOMICKÝ VÝVOJ TEXTILNÍHO A ODĚVNÍHO PRŮMYSLU ZA 1. POLOVINU ROKU 2026

Prodej

Na základě výsledků 1. poloviny roku 2026 dosáhly tržby v běžných cenách v textilním a oděvním průmyslu (dále jen TOP) 28,5 mld. Kč. Z toho 23,9 mld. Kč v textilním sektoru a 4,6 mld. Kč v oděvním sektoru. Toto odpovídá stagnaci tržeb v TOP ve srovnání s 1. polovinou roku 2025. Při stejném srovnání pak v tržbách textilního průmyslu došlo ke snížením o 0,8 %, v oděvním průmyslu naopak k jejich růstu o 4,9 % (Graf 1).

Zaměstnanost

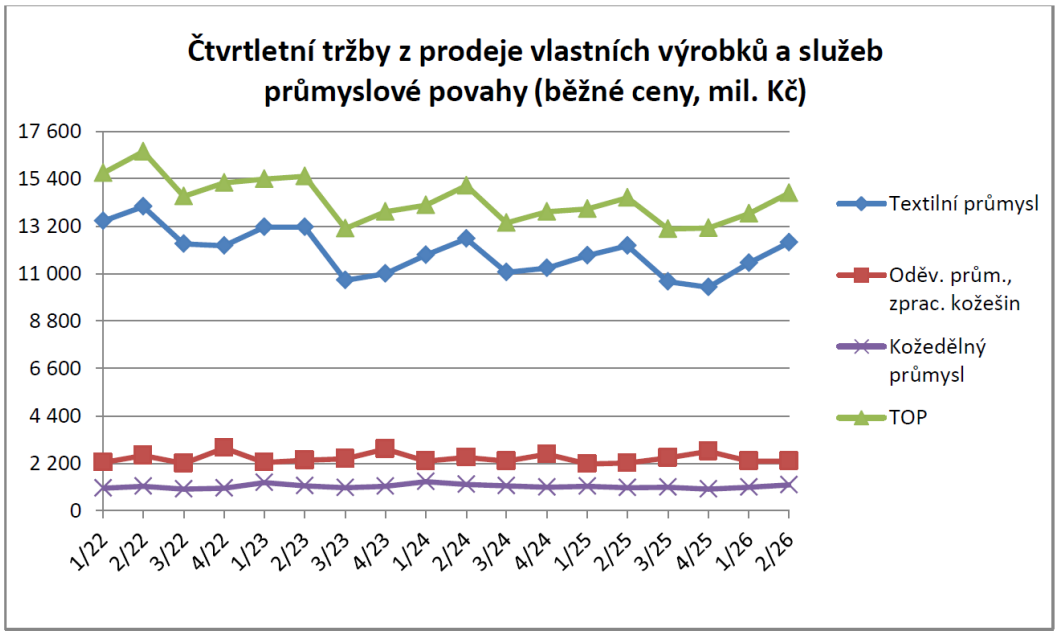
Zaměstnanost, měřená průměrným počtem zaměstnaných osob v organizacích s 20 a více pracovníky, dosáhla za 1. polovinu roku 2026 v TOP úrovně 24 tis. zaměstnaných osob, což představuje pokles o 3,2 % oproti 1. polovině roku 2025. Zaměstnanost v textilním průmyslu zaznamenala pokles na 16,3 tis. zaměstnaných osob, to je o 3 % méně oproti 1. polovině roku 2025. Oděvní průmysl také zaznamenal pokles počtu zaměstnaných osob, na 7,7 tis., což je o 3,7 % méně než v 1. polovině roku 2026.(Graf 2).

Tržby za 1. polovinu roku 2026
oproti 1. polovině roku 2025, běžné ceny

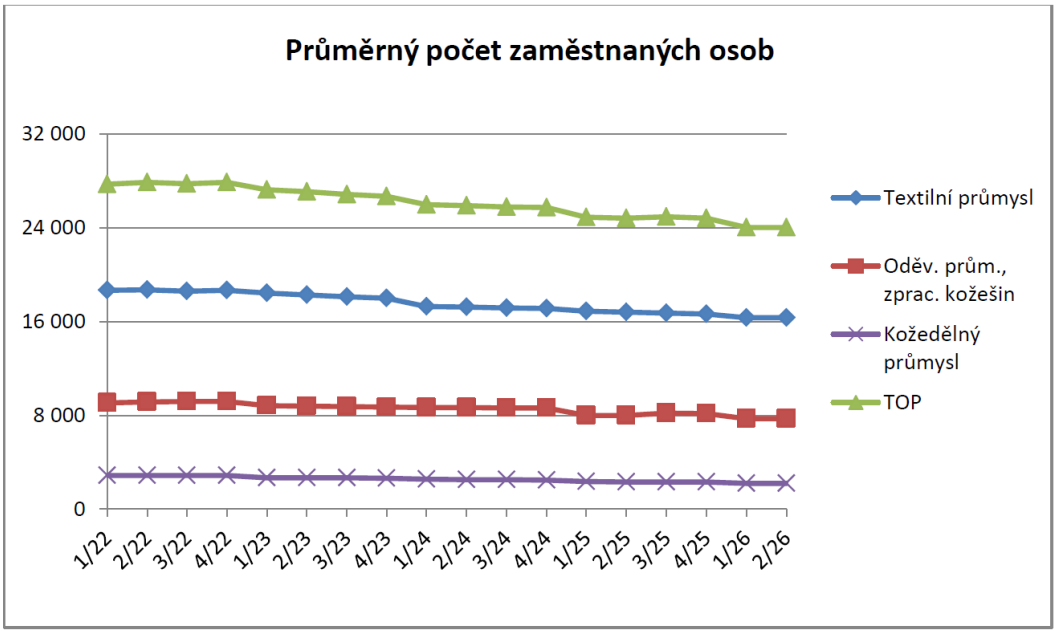
Textil	▼	– 0,8 %
Oděv	▲	+ 4,9 %
TOP	▲	+ 0 %

Zaměstnanost za 1. polovinu roku 2026
oproti 1. polovině roku 2025

Textil	▼	– 3 %
Oděv	▼	– 3,7 %
TOP	▼	– 3,2 %

Graf 1: Čtvrtletní tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (běžné ceny, mil. Kč). Zahrnuty jen organizace s 20 a více pracovníky (Zdroj dat: ATOK)

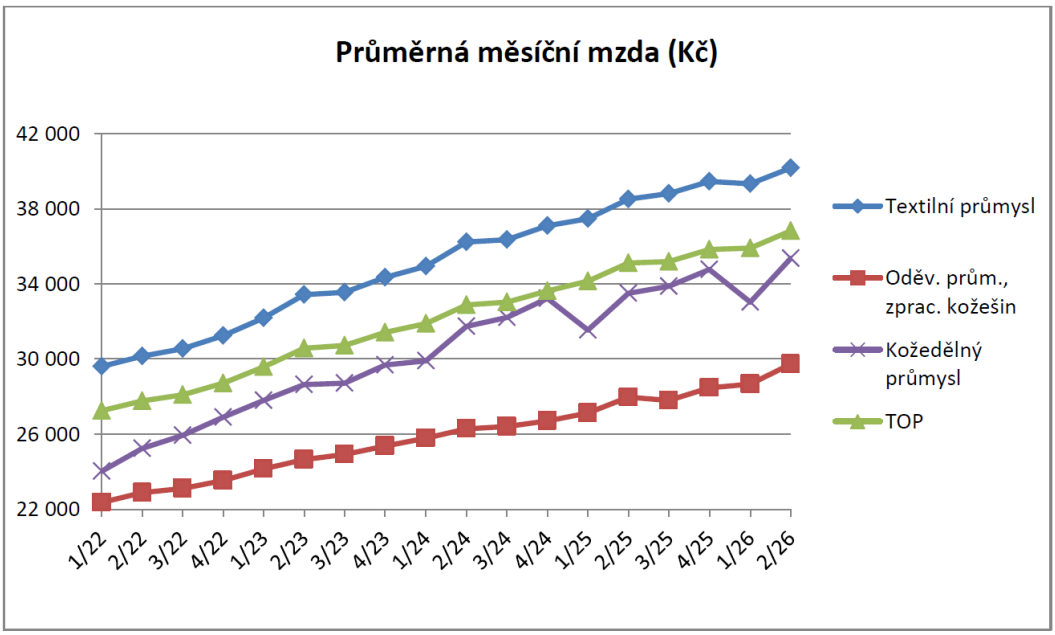
Graf 2: Průměrný počet zaměstnaných osob. Zahrnuty jen organizace s 20 a více pracovníky (Zdroj dat: ATOK)

Mzdový vývoj

Průměrná měsíční mzda v celém TOP dosáhla za 1. polovinu roku 2026 hodnoty 36,8 tis. Kč, což představuje růst o 4,9 % oproti 1. polovině roku 2025. V textilním průmyslu mzda dosáhla 40,2 tis. Kč a tato hodnota je přibližně o 10 400 Kč vyšší než v oděvním průmyslu (Graf 3).

Produktivita práce

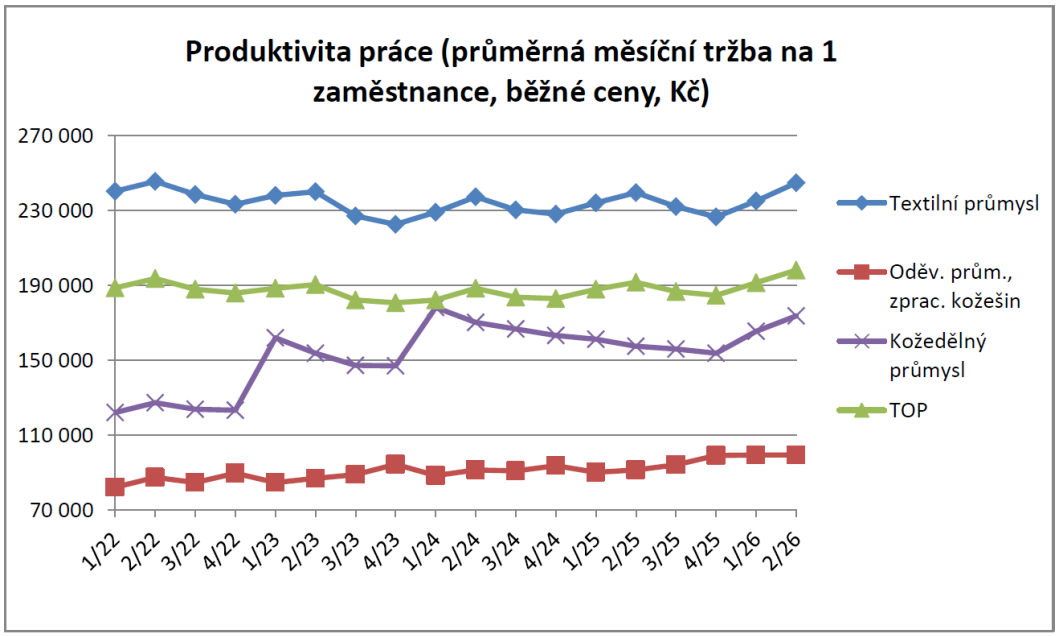
Průměrná měsíční produktivita, měřená objemem tržeb (v běžných cenách) na pracovníka, dosáhla za 1. polovinu roku 2026 výrazně vyšší hodnoty v textilním průmyslu (245 tis. Kč) než v oděvním (99 tis. Kč). V meziročním srovnání v textilním sektoru tato produktivita vzrostla o 2,3 % oproti 1. polovině roku 2025. V oděvním sektoru pak došlo k růstu produktivity o 8,9 % v porovnání s 1. polovinou roku 2025 (Graf 4).

Graf 3: Průměrná měsíční mzda. Zahrnuty jen organizace s 20 a více pracovníky (Zdroj dat: ATOK)

Mzdový vývoj za 1. polovinu roku 2026 oproti 1. polovině roku 2025		
Textil	▲	+ 4,3 %
Oděv	▲	+ 6,3 %
TOP	▲	+ 4,9 %

Produktivita práce za 1. polovinu roku 2026 oproti 1. polovině roku 2025		
Textil	▲	+ 2,3 %
Oděv	▲	+ 8,9 %
TOP	▲	+ 3,4 %

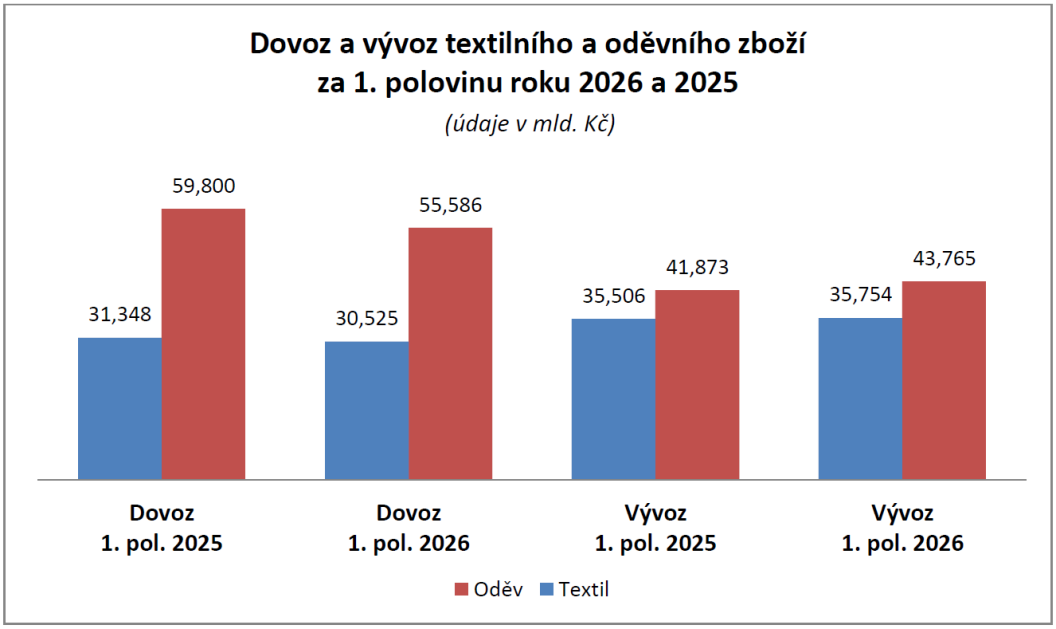
Graf 4: Produktivita práce (průměrná měsíční tržba na 1 zaměstnance, běžné ceny, Kč). Zahrnuty jen organizace s 20 a více pracovníky (Zdroj dat: ATOK)

Zahraniční obchod

Hodnota vývozu textilního a oděvního zboží za 1. polovinu roku 2026 dosáhla 79,519 mld. Kč a stoupla tak oproti 1. polovině roku 2025 o 2,8 %, z čehož hodnota vývozu textilního zboží zaznamenala růst o 0,7 %, oděvního zboží pak o 4,5 %. V případě dovozů došlo u textilního zboží k poklesu o 2,6 % na celkovou hodnotu 30,525 mld. Kč, u oděvního zboží pak hodnota dovozu klesla o 7 % na 55,586 mld. Kč. Oděvní průmysl si pak i nadále udržel zápornou bilanci

zahraničního obchodu. Oproti tomu bilance textilního průmyslu se znovu dostala do kladných hodnot. Celková bilance textilního a oděvního průmyslu je však i tak záporná (Graf 5).

Co se týká objemu vývozu textilního a oděvního zboží za 1. polovinu roku 2026 v tunách, tak ten vzrostl oproti 1. polovině roku 2025 o 3,1 % na 297 tis. tun, z čehož objem vývozu textilního zboží vrostl o 1,5 %, u oděvního zboží byl pak růst o 10,2 %. V případě dovozů došlo u textilního zboží k nárůstu, a to o 1,3 % na 242 tis. tun, u oděvního zboží se pak hodnota dovozu snížila o 3,2 % na 93 tis. tun. Bilance textilního průmyslu v objemu zahraničního obchodu, se oproti nominálnímu vyjádření, neudržela v kladných hodnotách. Záporné bilance v objemu zahraničního obchodu dosáhl taktéž oděvní průmysl. Celková bilance textilního a oděvního průmyslu je tedy záporná (Graf 6).

Graf 5: Dovoz a vývoz textilního a oděvního zboží za 1. polovinu roku 2026 a 2025 (údaje v mld. Kč). (Zdroj dat: Databáze zahraničního obchodu ČSÚ)

Zahraniční obchod za 1. polovinu roku 2026
v nominálním vyjádření
oproti 1. polovině roku 2025

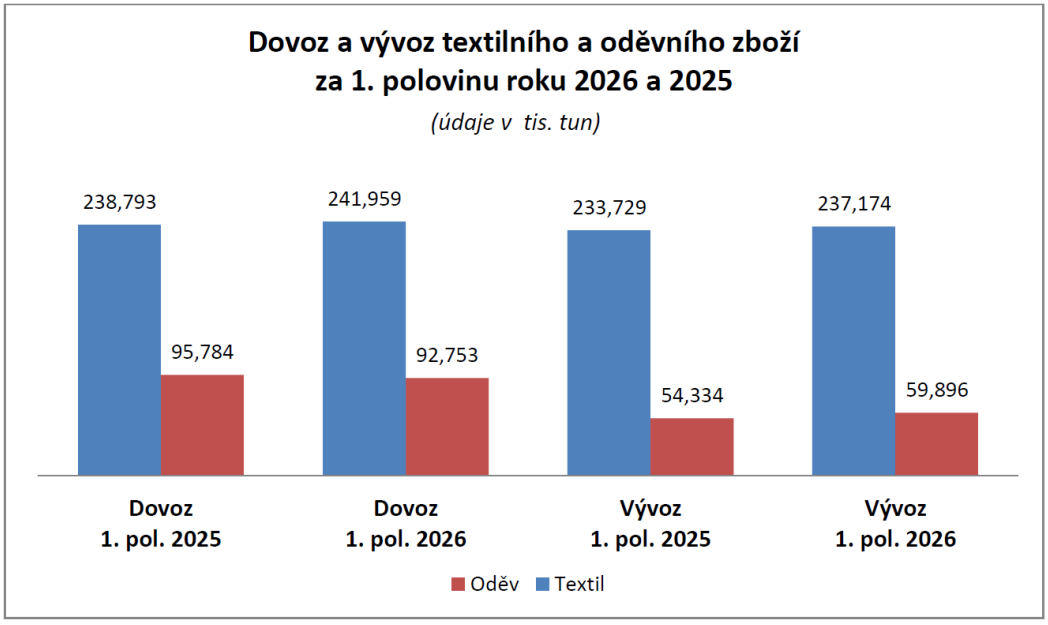
Vývoz	
Textil	▲ + 0,7 %
Oděv	▲ + 4,5 %
TOP	▲ + 2,8 %

Dovoz	
Textil	▼ – 2,6 %
Oděv	▼ – 7 %
TOP	▼ – 5,5 %

Zahraniční obchod za 1. polovinu roku 2026
v objemovém vyjádření
oproti 1. polovině roku 2025

Vývoz	
Textil	▲ 1,5 %
Oděv	▲ + 10,2 %
TOP	▲ + 3,1 %

Dovoz	
Textil	▲ + 1,3 %
Oděv	▼ – 3,2 %
TOP	▲ + 0 %

Graf 6: Dovoz a vývoz textilního a oděvního zboží za 1. polovinu roku 2026 a 2025 (údaje v tis. tun). (Zdroj dat: Databáze zahraničního obchodu ČSÚ)

Celkové zhodnocení

Oděvní průmysl je v současnosti, i vzhledem k růstu tržeb, v lepší kondici než průmysl textilní. Celkové tržby v textilním a oděvním průmyslu u firem s 20 a více zaměstnanci v roce

2026 dosáhly 28,5 mld. Kč, což oproti roku 2025 znamená jejich stagnaci.

V celém odvětví dochází k poklesu počtu zaměstnanců, a to o 3,2 %. Za poklesem se skrývá více faktorů, mezi nimiž nejen zvyšování mzdových nákladů a také špatná dostupnost kvalifikované pracovní síly, ale i úbytek větších firem v odvětví nebo jejich přechod do kategorie do 20 zaměstnanců, které statistická zjišťování nevedou již v patrnosti, případně změnu jejich hlavní činnost, což má obdobný dopad.

Průměrná tržba na zaměstnance u textilního průmyslu vzrostla o 2,3 %, a to i přes současné snížení tržeb. V oděvním průmyslu pak tržba na zaměstnance vzrostla o 8,9 %, a je tak zachována kladná hodnota z loňského roku.

V zahraničním obchodu textilním a oděvním zbožím došlo ke zvýšení vyvezené hodnoty (v Kč), a to o 2,8 %, celkový objem vyvezeného zboží v kilogramech se současně zvýšil o 3,1 %. Celková obchodní bilance u oděvního zboží zůstává dlouhodobě v záporných hodnotách jak v nominálním, tak v objemovém vyjádření, u textilního zboží je potom obchodní bilance kladná jen v nominálním vyjádření.

Zdroj: Tisková zpráva ATOK, srpen 2026

ROZŠÍŘENÁ ODPOVĚDNOST VÝROBCE – POSTOJ K AKTUÁLNÍ TVORBĚ OBSAHU

Již několik let se nad textilními a oděvními výrobci vznáší opar nejasně definovaných povinností, které budou mít ke svým výrobkům uváděným na trh. Hned na začátku je třeba vysvětlit sémantickou nejasnost zavedeného pojmu výrobce,

který v tomto případě v zásadě vedle skutečných výrobců prezentuje především obchodníky, kteří „své“ výrobky, ať již v kamenném nebo elektronickém obchodě prodávají konečnému spotřebiteli. Konkrétní kostra obsahu rozšířené odpovědnosti výrobce byla nakonec po určitých obtížích a odkladech vtělena do směrnice EU o odpadech s tím, že konkrétní nastavení pravidel bylo touto směrnicí přenecháno legislativě jednotlivých členských zemí EU.

Mezi tím již ale začala platit povinnost pro obce zajistit oddělený sběr vyhozeného oděvu a obuvi. Logická časová provázanost zřizování organizací rozšířené odpovědnosti výrobce s povinností obcí sbírat textilní odpad se vůbec nepovedla a obce byly v zásadě v této povinnosti ponechány samy sobě. Tím lze také vysvětlit váhu obcí, kterou konkrétně v České republice v diskusích o nastavování pravidel s nakládáním s textilním odpadem mají.

Některé země v čele s Francií na jednotná evropská pravidla nečekaly a problém s primárně oděvním odpadem si začaly řešit po vlastní linii. Jiné zase celý problém pochopily tak, jak celý proces využít k zesílení vlivu státu a k získání finančních prostředků od těch, kteří dodávají oděvní zboží a obuv na trh.

V této situaci se také v České republice začala tvořit pravidla pro nakládání s oděvy a obuví v celém jejich životním cyklu i pro budoucí organizaci či organizace, které budou za celý systém zodpovědné a budou jej obhospodařovat z vybraných poplatků. Po prvních jednáních s reprezentanty obcí, průmyslu a obchodu a s výrobci, které zorganizovalo Ministerstvo životního prostředí, nelze rozhodně tvrdit, že v představách panuje plná shoda. Na druhou stranu, první jednání dokázala spojit část významných výrobních a obchodních firem, aby začaly o svých představách diskutovat a formulovat společná stanoviska. Konkrétně byla mezi nimi dosažena shoda v tom, že je k problému nutné přistoupit aktivně a nedostat se do

situace, kdy by za ně organizaci vytvořil někdo jiný a jim zbyla pouze povinnost platit.

Textilní a oděvní výrobci také vyjádřili ochotu aktivně budovat systém rozšířené odpovědnosti výrobce i s tvorbou organizace výrobců, která bude tuto problematiku spravovat a řešit. Současně se ve svém stanovisku přidržují dvou základních zásad:

1. Co nejvíce se držet znění Směrnice EU o odpadech;
2. Vytvořit systém, který by byl maximálně kompatibilní se systémy fungujícími v zemích „západní“ Evropy.

K tomu, aby vytvořená organizace rozšířené odpovědnosti výrobce byla funkční a naplňovala hlavní cíl, který je jí dán evropskou směrnicí o odpadech, snižovat ekologické dopady výroby a prodeje textilního a oděvního zboží samotnými textilními a oděvními výrobci, je potřebné, aby systém byl:

- spravován a řízen samotnými výrobci;
- maximálně transparentní;
- aby dokázal finančně pokrýt všechny fáze sběru, třídění a životního cyklu výrobků a aby současně nebyl nákladově nadhodnocený;
- pružný, aby dokázal reagovat jednak na změny v čase, jednak na analýzy složení textilního a oděvního odpadu a řešit jeho cestu k recyklaci;
- motivační pro výrobce k ekologizaci výroby a prodeje.

Výrobci, kteří se zapojili do diskuse, berou jako samozřejmé, že Ministerstvu životního prostředí přísluší kontrolní funkce vytvořené organizace rozšířené odpovědnosti výrobce, toto ministerstvo by ale nemělo zasahovat do samotného jejího provozu včetně určování, kdo povede administrativu včetně výběru poplatků. Systém rozšířené odpovědnosti výrobce by

měl být obdobně jako v západní Evropě zřizován a řízen samotnými výrobci, a ne státem.

Textilní a oděvní výrobci vyjádřili otevřenost diskusi nad finální podobou legislativních pravidel v této oblasti, brání se však tomu, jít cestou zemí na východ od České republiky. Tato cesta by vedla nově vytvořený systém rozšířené odpovědnosti výrobce do mezinárodní izolace, což není v zájmu ani výrobců, ani samotného silně exportně orientovaného českého státu.

K tomu, aby se v České republice ustavil plně funkční a pružný systém obhospodařující textil, oděv a obuv do doby, než z nich vznikne něco jiného, povede ještě dlouhá cesta a určitě nebude i bez omylů. Lze jen doufat, že na konci této cesty bude v ČR působit funkční organizace, která dokáže plnit všechny požadované funkce.

Jiří Česal, výkonný ředitel ATOK

DÁVÁTE SPOTŘEBITELŮM DOSTATEČNÉ INFORMACE O PÉČI PRO TEXTILNÍ VÝROBKY?

V letošním roce přinášíme zajímavé informace z průzkumu, který pro mezinárodní asociaci GINETEX realizovala prestižní agentura IPSOS. Průzkum byl tentokrát zaměřen přímo na informace týkající se péče o textilní výrobky zejména v ponákupní fázi. Výsledky ukazují, že péče o textil se z pohledu spotřebitelů stává mnohem širším tématem než jen technickou instrukcí na etiketě. Pro české prostředí mají výsledky průzkumu zvláštní relevanci také proto, že přímo navazují na dlouhodobou činnost SOTEX GINETEX CZ, z.s., který v České

republice zajišťuje legální používání symbolů ošetřování, podporuje správné označování textilních výrobků a rozvíjí odbornou i spotřebitelskou osvětu. Pojďme se společně ponořit do čísel, která výrobcům napoví, jak smysluplně komunikovat se svými zákazníky.

Spotřebitelé informace vyžadují – a značkám je dávají do souvislosti s důvěrou a věrností

Podle průzkumu se 87 % evropských spotřebitelů cítí dostatečně informováno o tom, jak se o své oblečení starat. Ještě výraznější je však přesvědčení, že správná péče prodlužuje životnost výrobku – tento názor sdílí úctyhodných 91 % respondentů. Téměř 90 % dotázaných zároveň očekává, že právě značky, respektive výrobci značkových výrobků budou zákazníkům poskytovat srozumitelné a praktické rady k péči. Informace o údržbě tak přestávají být vnímány jako pouhá zákonná či technická povinnost a stávají se součástí vztahu mezi značkou a spotřebitelem.

Výsledky průzkumu potvrzují také přímý obchodní dopad nedostatečných informací. Průměrně 60 % Evropanů uvedlo, že již přestali kupovat výrobky určité značky kvůli špatné zkušenosti spojené s péčí – například poškození oděvu, změna barvy nebo ztráta tvaru. Naopak jasné rady k údržbě posilují důvěru, image značky i nákupní záměr. V České republice je tento trend mimořádně významný: 89 % českých respondentů vnímá poskytování rad k péči jako faktor posilující důvěru ve značku.

Zákazníci se zajímají zejména o pokyny k praní, odstraňování skvrn, sušení a prodloužení životnosti oděvu. Tyto požadavky jsou zvlášť důležité u jemných, funkčních nebo prémiových materiálů, kde nesprávná péče může rychle snížit kvalitu výrobku, nebo ho přímo zničit.

Obchod jako místo odborné rady

Jedním z nejvýraznějších závěrů průzkumu je poptávka po informacích přímo v místě prodeje. Až 78 % evropských spotřebitelů by uvítalo více rad v obchodě, Češi dokonce až v 88 %.

Správně informovaný prodejní personál, kvalitní etiketa, doprovodné materiály a odkazy na ověřené informační zdroje mohou z péče o textil vytvořit přidanou hodnotu, nikoli jen dodatečnou instrukci po nákupu. Pro odborný textilní a oděvní trh to znamená potřebu lépe propojit výrobce, prodejce a spotřebitele. Současně to znamená i nutnost posílit odborné kompetence prodejního personálu.

Digitální nástroje a clevercare.info jako cesta k informacím po nákupu

Průzkum ukazuje, že zájem o informace nekončí u pokladny. Celkem 71 % Evropanů a až 84 % respondentů v České republice by chtělo získávat rady i po nákupu. Jako vhodný nástroj se ukazují QR kódy přímo na výrobku, které mohou spotřebitele nasměrovat k podrobnějším informacím o údržbě, volbě pracích prostředků, šetrném praní nebo specifické péči podle materiálu.

Tento trend navazuje na značku **clevercare.info**, kterou vyvinul GINETEX a SOTEX ji v České republice šíří jako součást environmentálně zaměřené komunikace o šetrné péči. Značka odkazuje na praktické informace, jak prát, sušit, žehlit a celkově pečovat o textil s ohledem na jeho životnost i dopad na životní prostředí. V kombinaci s mezinárodně používanými symboly ošetřování představuje digitální komunikace

možnost, jak spotřebiteli předat více informací, než kolik se vejde na klasickou etiketu.

Kvalita, transparentnost a delší životnost textilu

Péče o textil úzce souvisí také s tématem kvality. Spotřebitelé stále více hledají jistotu, že výrobek obstojí i během běžného používání a vydrží jim dlouhou dobu. V tomto směru má význam také značka QZ – Zaručená kvalita, kterou SOTEX spravuje pro textilní výrobky a služby. Kvalitní textil, o který je možné správně pečovat, je déle používán, čímž se snižuje množství textilního odpadu a lépe to odpovídá principům odpovědné spotřeby. Správné označení, dobrá kvalita a reálná životnost výrobku jdou ruku v ruce a silně podporují environmentálně vstřícný přístup.

Význam pro český textilní a oděvní sektor

Závěry evropského průzkumu potvrzují, že péče o textil je velmi důležitým spotřebitelským tématem. Týká se nejen domácí údržby, ale také kvality výrobků, firemní komunikace, důvěry zákazníků a udržitelnosti. Pro české firmy je proto důležité chápat symboly ošetřování jako součást hodnotového řetězce – od návrhu výrobku přes jeho uvedení na trh až po každodenní používání spotřebitelem.

V současnosti, kdy textilní a oděvní sektor čelí tlaku na udržitelnost, delší životnost výrobků a transparentnější komunikaci, získávají informace o správném ošetřování zásadní význam pro výrobce, obchodníky i samotné zákazníky.

SOTEX se v této oblasti neomezuje pouze na licencování symbolů. Aktivně šíří odborné informace, spolupracuje s oborovými organizacemi, přináší poznatky z mezinárodního prostředí GINETEX a podílí se na vzdělávacích materiálech pro spotřebitele, například v oblasti udržitelného textilu. Tím

propojuje potřeby výrobců, obchodníků, prádelen, čistíren i konečných uživatelů.

www.sotex.cz

NOVÉ EVROPSKÉ NAŘÍZENÍ O OBALECH A OBALOVÝCH ODPADECH (PPWR) PŘINÁŠÍ FIRMÁM NOVÉ POVINNOSTI A ZVÝŠENÍ NÁKLADŮ I ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽE

Od 12. srpna 2026 začínají pro firmy platit nové povinnosti vycházející z Evropského nařízení o obalech a obalových odpadech 2025/40/EU, známého také pod zkratkou PPWR. Další povinnosti vycházející z toho nařízení budou pak ještě postupně začínat platit v následujících několika letech.

Doposud byla oblast obalů a odpadů z nich legislativně podřízena národním legislativám jednotlivých států vycházejícím z evropské směrnice o obalech (94/26/ES), nyní budou ve všech státech platit stejné, sjednocené požadavky vycházející z přímo aplikovatelného nařízení. Již nyní začínají pro firmy nekompromisně platit první z nich, další povinnosti pak začnou platit postupně, případně až po přijetí příslušných prováděcích aktů. Pojďme se podívat na jejich stručný přehled.

Nařízení definuje role účastníků v dodavatelském řetězci (výrobce, dovozce, distributor, konečný uživatel) a zavádí novou roli producenta obalu. Je důležité, aby si každý subjekt nejprve správně přiřadil své role k jednotlivým obalům, protože ty jsou potom rozhodující při určení jednotlivých povinností. Při prodeji do jiných zemí EU je rovněž důležité, zda je odběratel konečným uživatelem baleného výrobku.

Producentem je zjednodušeně řečeno ten, kdo jako první uvede přepravní, servisní nebo primární výrobní obaly či balený výrobek v jiných obalech na trh v daném členském státě. Producent pak odvádí poplatky do sdruženého systému rozšířené odpovědnosti výrobců (v ČR je to EKO-KOM). Pokud firma prodává své zboží do jiných zemí EU a odběratel je jeho konečným uživatelem, musí se prodávající zahraniční firma zaregistrovat do národního registru producentů obalů v každém jednotlivém státě, kde její obaly končí na trhu a podávat hlášení o množství obalů uvedených v daném státě na trh (čl.44). Jednotlivé státy jsou povinny zřídit národní registry producentů obalů do 18 měsíců od vydání příslušného prováděcího aktu, ten ale zatím ještě nebyl vydán.

Požadavkem, který začal platit již od 12. srpna 2026, je zákaz PFAS – perfluoroderivátů, tzv. „věčných chemikálií“, v obalech určených pro styk s potravinami. Tyto látky zde byly v široké míře využívány pro své výborné vodě a mastnotě odolné vlastnosti. Nové nařízení stanovuje přesné a velmi nízké koncentrační limity (čl. 5 nařízení), shodu musí výrobce

nebo dovozce obalu po provedení posouzení shody doložit v EU Prohlášení o shodě; dodavatelé obalových materiálů jsou povinni mu poskytnout podklady a plnou dokumentaci o složení dle čl. 16 nařízení PPWR. Znamená to tedy například, že od výrobců textilních materiálů určených pro styk s potravinami budou jejich odběratelé požadovat dokumentaci prokazující mj. splnění limitů pro nepřítomnost PFAS v jejich materiálech. Rovněž je stanoven limit 100 mg/kg pro součet koncentrací olova, kadmia, rtuti a šestimocného chromu v obalu.

Dalším významný novým požadavkem je, aby všechny obaly uváděné od 1.ledna 2030 na trh EU byly recyklovatelné, od 1.ledna 2035 pak recyklovatelné ve velkém měřítku. Recyklovatelnost obalů bude vyjádřena pomocí tříd recyklovatelnosti A, B nebo C, kritéria jsou uvedena v Příloze II tabulce 3 nařízení PPWR. Po 1.lednu 2030 nebudou smět být na trh uváděny obaly, které nebudou recyklovatelné v rámci tří A, B nebo C; po 1.lednu 2038 pak nebudou smět být na trh uváděny obaly, které nebudou recyklovatelné v rámci tříd A nebo B. Tyto požadavky se nebudou týkat některých určitých obalů včetně obalů vyrobených z textilu (čl. 6, odst. 11), nicméně některých z nich včetně obalů z textilu se bude týkat ekomodulace poplatků do systémů rozšířené odpovědnosti výrobců (EPR) dle odst. 8 článku 6.

Nařízení dále zavádí požadavky na minimální obsah recyklovaného materiálu získaného ze spotřebitelského plastového odpadu v plastových obalech uváděných na trh v přepočtu na jeden výrobní závod a rok, což dopadne na výrobce obalů a rovněž i na dovozce balených výrobků ze třetích zemí. Článek 7 nařízení stanoví minimální procentuální podíly recyklovaného materiálu, které budou muset jednotlivé druhy plastových obalů obsahovat od 1.ledna 2030 a od 1.ledna 2040.

Dále je zde požadavek na kompostovatelnost některých obalů: podle čl. 9 musí čajové nebo kávové sáčky, které po použití změknou a jsou určeny k tomu, aby byly použity a odstraněny spolu s daným výrobkem, který obsahují, být od 12.února 2028 kompostovatelné. Tato povinnost se tedy přímo dotkne i výrobců textilií určených pro toto použití.

Dále výrobci obalů a dovozci obalů a balených výrobků musí zajistit, aby obaly navrženy tak, aby jejich hmotnost a objem (s přihlédnutím k použitému materiálu) byly sníženy na nezbytné minimum (čl. 10). To bude třeba doložit technickou dokumentací podle Přílohy VII Nařízení PPWR; příslušné požadavky a metodiky pro výpočet budou uvedeny v normách, které budou pro tento účel vydány.

Velké změny pak nastávají v souvislosti s požadavky na označování obalů (čl. 12). Již od 12.srpna 2026 musí výrobci a dovozci na obalu uvést typ, číslo šarže nebo sériové číslo obalu a také své kontaktní údaje a u vratných obalů informacemi o příslušném systému zálohování a zpětného odběru (k tomu ještě má být vydán delegovaný akt), od 12.února 2027 identifikaci zahrnutí obalu do systému rozšířené odpovědnosti výrobců a od 12.srpna 2028 pak budou muset být obaly uváděné na trh označeny harmonizovaným štítkem a případně QR kódem s informacemi o jeho materiálovém složení, které mají usnadnit třídění, kompostovatelnosti obalu a údajem o obsahu recyklátu v obalu; od 12. února 2029 potom informace o tom, že je obal opětovně použitelný.

Obaly uvedené na trh před 12. srpnem 2026 se nemusí stahovat z trhu a lze je doprodat; uvedení na trh je v nařízení definováno jako první dodání prázdného obalu, nebo obalu s výrobkem na trh Unie; ale obal vyrobený před 12. srpnem 2026, který se na trh EU uvádí až po tomto datu, už musí splňovat nové limity. Co se týká označování obalů harmonizovaným štítkem, které bude povinné od 12.srpna 2028, lze obaly vyrobené nebo

importované před tímto datem doprodat ještě po dobu následujících 3 let.

Řada nových pravidel je pak stanovena i pro opakovaně použitelné obaly; hospodářské subjekty, které je využívají, se budou muset povinně účastnit jednoho z vnitrostátních systémů opětovného použití, jejichž typy nařízení přesně definuje. Pro přepravní obaly, jako jsou např. palety či různé nádoby a přepravky, jsou pak v čl.29 stanoveny povinné cíle co se týká opětovného použití: 40 % obalů od roku 2030 a 70 % od roku 2040 bude muset být opětovně použito. Výjimka z těchto požadavků bude např. pro přepravní obaly pro nebezpečné věci, lepenkové krabice a některé další. Uvedené cíle se nebudou vztahovat na mikropodniky a na subjekty, které dodaly v daném státě na trh méně než 1000 kg obalů. Nařízením v přenesené pravomoci 2026/429/EU se upouští od povinnosti 100 % opětovného použití paletových ovinovacích fólií a vázacích pásek v případě přepravy v rámci jedné společnosti, mezi propojenými či partnerskými podniky nebo dodávky mezi subjekty v rámci jednoho členského státu.

Jak je vidět z tohoto stručného shrnutí hlavních požadavků nového nařízení, podnikům v souvislosti s obalovou agendou nastává velké množství povinností a administrativní zátěže. Pozitivní nesporně je, že pravidla v jednotlivých státech budou nyní sjednocená, takže až se podniky plně zadaptují na nový systém, měly by být schopné vzájemně komunikovat a poskytovat si potřebné informace a podklady; začátky ale nepochybně úplně hladké nebudou. Problémy téměř jistě nastanou u dovozů balených výrobků ze třetích zemí, protože asi ani největší optimista neočekává, že všichni mimoevropští dodavatelé budou připraveni komunikovat a poskytnou bez potíží veškeré potřebné podklady; zodpovědní dovozci se tak budou ocitat v poměrně ošemetných situacích. Plnění povinností vyplývajících z nového nařízení s sebou

samozřejmě firmám přinese i citelné zvýšení administrativní zátěže a souvisejících finančních nákladů.

Olga Chybová, INOTEX

FAKULTA TEXTILNÍ TUL: VÁŠ STRATEGICKÝ PARTNER PRO INOVACE A POKROČILÉ TEXTILNÍ TECHNOLOGIE

Fakulta textilní Technické univerzity v Liberci (FT TUL) představuje v evropském výzkumném prostoru klíčový uzel excelence v oblasti textilního inženýrství a pokročilých materiálů. V éře dynamické transformace průmyslu, definované požadavky Green Dealu a ESG reportingu, už akademická spolupráce není pouhou volbou, ale nezbytným předpokladem pro zachování dlouhodobé konkurenceschopnosti. Pro členy Spolku textilních chemiků a koloristů (STCHK) fungujeme jako spolehlivý partner pro bezpečný vývoj – instituce, která díky špičkovému know-how a unikátní infrastruktuře výrazně snižuje rizika spojená s inovacemi a zvyšuje efektivitu firemního výzkumu a vývoje. Namísto izolovaného výzkumu nabízíme roli technologického partnera, který efektivně překlenuje mezi laboratorním konceptem a průmyslovou aplikací, čímž zásadně zkracuje cestu nových produktů na trh.

Naším společným cílem je akcelerace inovačního cyklu vašich produktů skrze flexibilní modely partnerství, které reflektují

specifické potřeby od malých provozů až po korporace. Urychlujeme vývoj pomocí smluvního výzkumu zaměřeného na návrh materiálů nové generace a optimalizaci technologických postupů s jasným důrazem na návratnost investic. Pomáháme zvyšovat odbornou úroveň vašich týmů skrze specializovaná školení v oblastech textilní chemie a zajišťujeme bezchybnost produkce pomocí zakázkového měření, analýz a expertní identifikace. Samozřejmostí je realizace transferu technologií včetně duševního vlastnictví a společné dotační projekty (TA ČR, GA ČR, Horizon Europe), v nichž efektivně kombinujeme veřejné zdroje s vašimi průmyslovými vizemi.

Výzkumné pilíře FT TUL přímo odpovídají na výzvy současného trhu. V oblasti udržitelnosti a environmentálního inženýrství se zaměřujeme na monitoring a eliminaci mikroplastů, vývoj technologií pro cirkulární ekonomiku i recyklaci textilu. Zásadním tématem je intenzifikace zušlechťovacích procesů – například využití ultrazvukových a mikrovlnných technologií, které dramaticky snižují energetickou náročnost a spotřebu chemikálií. V rámci materiálů budoucnosti vyvíjíme bio-struktury, pokročilé nanovlákenné materiály i inteligentní textilie s integrovanou elektronikou či funkčními nanočásticemi. Vše doplňuje hloubková digitalizace: od AI a CAD/CAM systémů po statistické modelování a virtuální prototypování, které umožňuje precizně predikovat chování materiálu a šetřit náklady na pokusné série ještě před zahájením výroby.

Propojením špičkového vědeckého výzkumu s potřebami průmyslové praxe nabízíme partnerům kompletní vývojový servis – od laboratorního návrhu polymerních roztoků a tavenin přes elektrostatické i odstředivé zvlákňování až po poloprovozní testování na reálných technologiích. Naše výzkumná činnost se zaměřuje na vývoj vysoce účinných filtrací vzduchu a kapalin, pokročilých membrán pro

biomedicínu a tkáňové inženýrství, ale také na chytré textilie, akustické izolace či ekologicky šetrné, biodegradabilní netkané textilie z obnovitelných zdrojů. Na KNT tak pomáháme firmám přeměňovat unikátní vlastnosti nanomateriálů v úspěšné produkty a inovace s vysokou přidanou hodnotou.

Laboratorní zázemí FT TUL funguje jako analytické centrum a prodloužená ruka vašeho podnikového R&D. Pro potřeby chemicko-textilních rozborů a zušlechťování nabízíme optimalizaci barvicích i tiskových lázní, hodnocení účinnosti a trvanlivosti finálních úprav (stálosti v praní, na světle, v potu, otěru či při chemickém čištění) i pokročilé plazmové a laserové úpravy povrchů, které nahrazují tradiční chemické cesty. Při řešení vad a neshod ve výrobě využíváme špičkovou diagnostiku: metodiky SEM/EDS (elektronová mikroskopie s prvkovou analýzou), FTIR a Ramanovu spektroskopii pro identifikaci nečistot a defektů, či HPLC, GC-MS a mikroCT tomografii pro nedestruktivní zkoumání vnitřní stavby materiálů. V oblasti mechanického a funkčního zkoušení disponujeme unikátním systémem KES (Kawabata Evaluation System) pro objektivní hodnocení omaku, zařízením pro testování hořlavosti (včetně LOI), termomanekýnem pro měření tepelného komfortu či aparaturami pro stanovení propustnosti par a odolnosti vůči vodnímu sloupci. K dispozici je také poloprovozní vybavení pro tkaní, pletení, splétání a výrobu netkaných textilií, které umožňuje rychlé ověření konceptu bez nutnosti přerušovat vaši hlavní výrobu.

Partnerství s Fakultou textilní TUL nabízí členům STCHK stabilitu přední výzkumné instituce v kombinaci s flexibilitou orientovanou na reálný průmyslový výsledek. Společně dokážeme přeměnit legislativní tlaky a technologické bariéry v dlouhodobou konkurenční výhodu vašeho podniku. Rádi s vámi probereme vaše inovační záměry při nezávazné konzultaci.

Kontakt pro spolupráci:

Fakulta textilní Technické univerzity v Liberci
Studentská 1402/2, 461 17 Liberec
E-mail: daniela.brzezinova@tul.cz | Web: www.ft.tul.cz

BRAZÍLIE DOSÁHLA NOVÉHO REKORDU V EXPORTU BAVLNY

Dodávky v obchodním roce 2025/26 dosáhly 3,374 milionu tun, což je nárůst o 19 %, přičemž rekordní příjmy ve výši 5,3 miliardy USD upevnily její pozici největšího světového exportéra bavlny (*podle dat ComexStat sestavených Brazilskou asociací pěstitelů bavlny Abrapa)*. USA se v roce 2025/26 umístily na druhém místě s 2,656 milionem tun, následované Austrálií s 1,241 milionem tun. Brazílie vyvezla přibližně o 718 000 tun více než USA, její hlavní konkurent na mezinárodním trhu.

Čína byla hlavním dovozcem brazilské bavlny, dovezla 770 500 tun – což odpovídá přibližně 23 % celkového brazilského exportu v tomto období. Ve srovnání s rokem 2024/25 vzrostly dodávky na čínský trh o 309 200 tun. Tento nárůst je vysvětlen expanzí textilního průmyslu a rostoucí potřebou nahradit ručně sbíranou bavlnu vláknem vyráběným prostřednictvím mechanizovaných systémů – segmentu, ve kterém Brazílie nabízí rozsah, kvalitu a konkurenceschopnost.

Největší poklesy zaznamenaly Vietnam a Pákistán, a to o 137 400 a 79 200 tun.

Indie za pouhé dva roky zvýšila dovoz brazilské bavlny více než 40krát. Ačkoliv je jedním z největších světových producentů bavlny, země má také rozsáhlý textilní průmysl a

musí zajistit spotřebu na mezinárodních trzích, když domácí produkce nestačí k uspokojení poptávky.

Pro rok 2026/27 odhaduje Abrapa brazilskou produkci přibližně na 3,9 milionu tun a export na 3,1 milionu tun. Očekávaný pokles dodávek souvisí především s předpovědí menší úrody a sníženou dostupností bavlny pro mezinárodní trh.

Podle Innovation in Textiles, 8.9.2026 zpracoval -jm-

NADACE H&M VYHLAŠUJE VÍTĚZE GLOBAL CHANGE AWARD 2026

Nadace H&M vyhlásila 10 vítězů ceny **Global Change Award 2026**, která věnuje pozornost projektům zaměřeným na environmentální a efektivní výzvy v módě.

Vítězné týmy pro rok 2026 zahrnují rozmanité přístupy k řešení problémů napříč textilním hodnotovým řetězcem. Mezi vítěze patří alternativy vláken ke snížení závislosti na fosilních a dřevných materiálech, přeměna zemědělského a textilního odpadu, zlepšení recyklačních procesů, vývoj biologicky rozložitelných barviv a metody optimalizace efektivity produkce.

Mezi vítězi jsou:

Dva projekty z **Indie**: *Agro-Lyocell od Canvaloop* pracuje na přeměně zemědělských zbytků na textilní vlákna bez závislosti na dřevní hmotě; *MicroBlue od Microbeworks* vyvinula biologicky rozložitelná barviva vhodná pro stávající systémy barvení.

USA: Firma *Alu* kombinuje behaviorální vědu (zaměřenou na skutečné chování lidí) a umělou inteligenci k podpoře cirkulárního používání produktů prostřednictvím digitálního produktového passportu (DPP); *RheaCycle* od *Rhea's Factory* využívá enzymy navržené umělou inteligencí k rozkladu polyesterového odpadu na nové stavební bloky pro vlákna.

Ve **Velké Británii:** EntroMetrix vyvíjí AI modely pro optimalizaci využití energie a materiálů ve výrobě a firma *Tera Mira* vytváří pružná vlákna z mořských řas, jako bio-alternativu elastanu.

Švédská společnost *ArtSilk* vyrábí za využití mikroorganismů vlákna inspirovaná pavoučím hedvábím.

Francouzská společnost *Fiberly* se specializuje na přeměnu textilního odpadu na umělá vlákna podobná bavlně.

KelTex – **Tanzanie** využívá mořské řasy k vývoji biologicky rozložitelných alternativ kůže.

threadBridge – **Bangladéš** představuje chytré brýle pro detekci vad na konstrukcích výrobních hal v reálném čase (zřejmě jako důsledek tragické události, při které zahynuli pracovníci konfekční firmy).

Společným prvkem oceněných řešení je efektivita zdrojů, od snižování odpadu až po lepší využití stávajících materiálů a zdrojů. V konečném důsledku bude transformace textilního průmyslu záviset jak na průlomových technologiích, tak na lidech, kteří je uvedou do praxe.

Cena *Global Change Award* je součástí širší strategie H&M Nadace, která pomáhá textilnímu sektoru snížit emise skleníkových plynů na polovinu během každých deseti let a podporuje přechod, který prospívá jak lidem, tak životnímu prostředí. Hodnotí řešení v globálním rozsahu. Každý vybraný projekt obdrží grant ve výši 200 000 € od H&M Foundation a zúčastní se ročního rozvojového programu s podporou

Accenture a KTH Royal Institute of Technology. Od svého vzniku v roce 2015 poskytla Nadace 12 milionů eur v grantech 66 týmům z 24 zemí.

Nezkusíme taky něco vymyslet – nejsme žádný vořezávátka – a odměna je lákavá!!?

Podle Just Style, Daily Newsletter, 18.06.2026 zpracoval -jm-

SPOLUPRÁCE S ČASOPISEM VLÁKNA A TEXTIL

Jako i v předchozích ročnících Zpravodaje vám díky navázané spolupráci přinášíme výběr zajímavých článků uveřejněných v loňském roce v odborném časopise Vlákna a textil.

Optimalizace barvitelnosti polyesterových textilií disperzními barvivy pomocí ortogonálního designu

T. T. Luu and T. A. Nguyen, "OPTIMIZING THE DYEABILITY OF POLYESTER FABRICS WITH DISPERSE DYES USING AN ORTHOGONAL DESIGN," Fibres and Textiles, vol. 32, no. 3, pp. 13–20, Aug. 2025, doi: 10.15240/tul/008/2025-3-002.

Studie byla zaměřena na sledování vlivu koncentrace barviva (1, 2 ,3 ,4, 5 a 6 %), doby barvení (20-80 min) a koncentrace kyseliny octové (0-3 %) na výsledky barvení polyesteru disperzním barvivem Disperse Scarlet GS200. Hodnocení sytosti odstínu K/S. Pro optimalizaci barvicího procesu se zaměřením na minimalizaci dopadů na prostředí byl použit design ortogonálního pole Taguchi L25. Sytost vybarvení a stálobarevnost byly hodnoceny spektrofotometricky a analyzovány pomocí statistického softwaru Minilab. Největší

vliv na výsledný odstín měla doba barvení, minimální efekt měla koncentrace kyseliny. Mechanismus interakce mezi barvivem a vláknem byl sledován pomocí FTIR spektroskopie, byl pozorován vznik Van der Waalsových sil a vodíkových můstků, byly pozorovány také povrchové změny a pokles prodyšnosti s rostoucí koncentrací barviva.

Vliv technologických podmínek barvení na kvalitu odstínu a antibakteriální vlastnosti textilií bavlna-polyester

O. Haranina, Y. Redko, A. Vardanian, I. Romaniuk, V. Lishchuk, and N. Pervaia, "INFLUENCE OF DYEING TECHNOLOGICAL CONDITIONS ON THE COLOR CHARACTERISTICS AND ANTIBACTERIAL PROPERTIES OF COTTON-POLYESTER TEXTILES," Fibres and Textiles, vol. 32, no. 3, pp. 21–27, Aug. 2025, doi: 10.15240/tul/008/2025-3-003.

Disperzní barvení směsné textilie bavlna/polyester 47/53 barvivem Disperse Blue BLN v sytosti 1-3 % bylo provedeno po předchozí úpravě Triclosanem (0 – 5 g/l), který byl použit jako intenzifikátor. Bylo potvrzeno, že použití tohoto intenzifikátoru prohlubuje odstín (CIELAB, K/S, dE), a zvyšuje stálosti, umožňuje snížit teplotu barvení polyesteru ze 130 °C na 100 °C, protože umožňuje lepší pronikání barviva do vlákna. Koncentrace Triclosanu 2 g/l při úpravě textilie byla dostatečná pro výrazný antibakteriální efekt následně barvené textilie, který byl testován dle standardu DSTU EN 13727:2019 (hodnocení zóny inhibice) vůči bakteriálním kmenům *S. aureus* a *E. coli*. Při použití intenzifikátoru zároveň došlo ke zvýšení stálosti vybarvení především v otěru za mokra.

Výroba nanovláken pomocí elektrostatického zvlákňování s použitím kovových lamel

R. Knížek, O. Knížek, L. Fridrichová, M. Tunák, and D. Lubasová, "PRODUCTION OF NANOFIBERS USING ELECTROSPINNING WITH THE USE OF METAL LAMS," Fibres and Textiles, vol. 32, no. 3, pp. 28–37, Aug. 2025, doi: 10.15240/tul/008/2025-3-004.

Návrh průmyslového systému pro elektrostatické zvlákňování k velkoobjemové výrobě nanovlákenných materiálů. Navrhovaný systém využívá elektrostatické zvlákňování polymerního roztoku nebo taveniny v prostředí vysoce intenzivního elektrického pole, které je generováno mezi sběrnými elektrodami a polymerním roztokem nebo taveninou uloženou na zvlákňovacím zařízení. Vyvinutý stroj je navržen tak, aby dosahoval výkonu srovnatelného nebo vyššího než stávající zařízení pro elektrostatické zvlákňování. V základní konfiguraci pracuje s jednou zvlákňovací hlavou a jednou sběrnou elektrodou. Konstrukce umožňuje rozšíření až na šest zvlákňovacích hlav a šest sběrných elektrod, čímž zvyšuje výrobní kapacitu. Modulární konstrukce umožňuje flexibilní provoz. Lze selektivně používat jednotlivé zvlákňovací hlavy dle výrobních požadavků. Tato přizpůsobivost s možností individualizace odlišuje navrhovaný systém od současných technologií, činí jej vhodným pro průmyslové využití i výzkum.

Výzkum vlivu parametrů těsnění na pevnost a vodotěsnost švů vytvořených pomocí stehů nebo svařováním

Q. T. Nguyen, T. T. Dao, T. N. Tran, and D.-N. Phan, "RESEARCH ON INFLUENCE OF SEALING PARAMETERS ON STRENGTH AND WATER RESISTANCE OF STITCH-SEALING AND WELD-SEALING SEAM," Fibres and Textiles, pp. 25–37, 2025, doi: 10.15240/tul/008/2025-4-003.

Studie porovnání funkčnosti pojení třívrstvých hydrofobních textilních soustav pro funkční oděvy pomocí dvojitých švů

pomocí stehů a svařování. Systematické hodnocení vlivu tří kritických parametrů (teplota, rychlost, tlak vzduchu) na tloušťku švů, pevnost v tahu (Grab) a odolnost proti pronikání vody (ISO 811 (vodní sloupec) pomocí systému Box-Wilson Central Composite Design. U svařovaných švů byla zjištěna menší tloušťka, vysoký vodní sloupec a vyšší komfort nošení. Naopak u stehů byla výrazně vyšší pevnost v tahu především při vyšší teplotě a tlaku. Kvadratický regresní model potvrdil důležitost teploty s dvoufaktorovými interakčními efekty mezi teplotou a tlakem. Výsledky studie potvrzují důležitost optimalizace pojení švů podle koncových požadavků a jsou podkladem pro správný výběr techniky při výrobě funkčních oděvů.

Výzkum tvarové paměti vlněné příze a vlněné pleteniny po praní k odstranění vnějších šupin, tuku a nečistot pomocí ultrazvuku

T. D. T. Chinh and H. Chu Dieu, "RESEARCH ON SHAPE MEMORY PROPERTIES OF WOOL YARN AND WOOL KNITTED FABRIC AFTER DESCALING TREATMENT BY ULTRASONIC," Fibres and Textiles, vol. 32, no. 4, pp. 38–45, Jan. 2026, doi: 10.15240/tul/008/2025-4-004.

Vlna má termoizolační vlastnosti, sníženou hořlavost a paropropustnost, vysoký komfort nošení a tvarovou paměť, takže je vhodná pro termoregulační oděvy. Její vlastnosti však významně ovlivňují překrývající se kutikulární buňky (šupiny). Studie byla zaměřena na sledování vzhledu (SEM snímky) a vlastností vlněné příze a žebrové pleteniny před a po odstraňování těchto šupin pomocí uhličitanu vápenatého ve formě nanoprášku (CCNP) v koncentracích 2, 5 a 10 g/l. v ultrazvukové lázni. Tvarová paměť byla hodnocena při změně podmínek z teplo-vlhko (28 °C, RH 90 %) na chlad-sucho (8 °C, RH 20 %). Zvyšování koncentrace CCNP vedlo

k vyššímu odstranění šupin a k vyhlazení jejich morfologie, zvýšení pevnosti a tažnosti a ke zlepšení tvarové paměti oproti neupravené vlně především ve vertikálním směru.

Průzkum motivů laserové batiky pomocí přizpůsobovacího nástroje „arbatula“ založeném na rozšířené realitě

T. Haryadi, A. Setiawan, A. Muqoddas, and S. Sugiyanto, “EXPLORATION OF LASEM BATIK MOTIFS THROUGH A FITTING TOOL ‘ARBATULA’ APPLICATION BASED ON AUGMENTED REALITY,” Fibres and Textiles, vol. 32, no. 4, pp. 46–60, Jan. 2026, doi: 10.15240/tul/008/2025-4-005.

Batika Lasem je tradiční indonéská vosková batika (batik tulis) z oblasti Lasem na Jávě, proslulá kombinací jávských a čínských vlivů. Typické jsou pro ni syté barvy, zejména červená, modrá a hnědá dosažené přírodními barvivy, s motivy ptáků, květin a čínské mytologie. Protože zájem o tuto techniku a oděvy mezi mladými upadá, je pozornost věnována oživení zájmu pomocí módy a motivů vytvářených nástrojem Fitting Tool na bázi technologie rozšířené reality. Sběr dat, interview, literární rešerše a dokumentace při Lasem Batik Cooperative vedly k vytvoření aplikačního prototypu ARBatula jako nástroj k vytváření Lasem batikových motivů pro 3D módu atraktivní pro mladou generaci s cílem zachování kulturního dědictví této techniky.

NOVÁ ČÍSLA BANKOVNÍCH ÚČTŮ STCHK

Z důvodu snížení nákladů na bankovní poplatky došlo od března roku 2025 ke změně bankovních účtů STCHK. Nově jsou bankovní účty vedeny u FIO banky, pobočka Pardubice.

v měně Kč:	č. účtu:	2803141287/2010
	IBAN:	CZ60 2010 0000 0028 0314 1287
	SWIFT:	FIOBCZPPXXX
v měně EUR:	č. účtu:	2603141290 / 2010
	IBAN:	CZ85 2010 0000 0026 0314 1290
	SWIFT:	FIOBCZPPXXX

Dosavadní bankovní účty STCHK vedené u Komerční banky byly zrušeny.

CENY INZERCÍ VE ZPRAVODAJI STCHK

- Inzerát barva A5 – uvnitř čísla:
  1x 100 EUR (2 500 Kč), 3 čísla (min. počet ročně) 250 EUR (6 250 Kč)
- Inzerát ČB A5 – uvnitř čísla:
  1x 70 EUR (1 750 Kč), 3 čísla 160 EUR (4 000 Kč)
- 1/2 A5 ČB – uvnitř čísla:
  1x 50 EUR (1 250 Kč), 3 čísla 120 EUR (3 000 Kč)
- Informace o aktualitách z firem, škol a institucí v rozsahu do 1x A5 ČB – zdarma
- Poptávka, nabídka pracovních míst, přehledy a výzvy pro témata diplomových / bakalářských prací – zdarma

Redakční rada:
Ing. J. Marek, CSc., Ing. O. Chybová,
Ing. M. Němec, Ing. M. Beran

Zpravodaj STCHK č. 3/2026
Rozsah: 42 stran A5
Tištěný náklad 45 výtisků
Elektronická verze ke stažení na
https://fcht.upce.cz/fcht/uchtml/stchk/zpravodaj.html
Vydává: Spolek textilních chemiků a koloristů, Pardubice
Výroba: Polygrafické středisko Univerzity Pardubice
Bc. Monika Poláková
tel.: 466 036 042
e-mail: tisk@upce.cz

Zpravodaj dostávají zdarma následující knihovny:
Národní knihovna ČR Praha, Moravská zemská knihovna Brno,
Knihovna Národního muzea Praha, Ministerstvo kultury ČR Praha,
Parlamentní knihovna Praha, Městská knihovna Praha,
Knihovna a tiskárna pro nevidomé K.E. Macana Praha,
dále vědecké knihovny v Kladně, Českých Budějovicích, Plzni,
Ústí nad Labem, Hradci Králové, Ostravě a Olomouci
a krajské knihovny v Pardubicích, Havlíčkově Brodě, Zlíně
a v Karlových Varech
a další organizace:

INOTEX spol. s r.o., Dvůr Králové nad Labem,
SYNTHESIA – Pardubice – Semtín,
Technická univerzita Liberec,
Univerzitní knihovna Pardubice.

ISSN 1214-8091
Registrováno MK ČR E 15348

Synthesia
Chemistry for the future

Synthesia, a.s.
SBU Pigments & Dyes
Semtín 103, 530 02 Pardubice
Czech Republic
Tel.: +420 46 682 36 50
Fax: +420 46 682 36 03
E-Mail: colorants@synthesia.cz
www.synthesia.eu

Chemistry for the Future

- Sales of High Quality Organic Pigments and Dyes
- Export to more than 50 Countries All Over The World
- Import
- High Quality Customer Service
- The Largest Producer of HP Organic Pigments in Central Europe
- The only Producer of colorants in the Czech Republic
- Powder and Liquid Form Dyes
- Optical Brightening Agents
- Textile Auxiliary Agents
- Development and Production of New Products
- Own Research Team

Pojďte s námi hledat cesty
od nápadů k výrobkům

Inovační podnikání a transfer technologií pro textilní zušlechťovny

inovace od pramene

- vývoj, výroba a aplikace TPP
- barviva a koloristika
- vývoj a optimalizace zušlechťovacích postupů a nové výrobky s vysokou přidanou hodnotou
- účast v mezinárodních výzkumných programech a odborných skupinách EU
- malometrážní zušlechťování
- analytika, zkušebnictví a eko poradenství

inoTEX®

I N O T E X spol. s r.o.
Štefánikova 1208
544 01 Dvůr Králové n.L.

telefon: +420 499 320 140
fax: +420 499 320 149
e-mail: info@inotex.cz
web: www.inotex.cz